

HEVES VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
Környezetvédelmi Osztály
Iktatószám: HE/KVO/02473-18/2023.
Ügyintéző: [REDACTED]

Cím: 3300 Eger, Szövetkezet u. 4. - Postacím: 3301 Eger, Pf.: 216. - Telefon: +36 36 795 145
KRID azonosító: 657167145 - Hivatali kapu: HEVESKHG E-mail: zoldhatosag@heves.gov.hu – Honlap: www.kormanyhivatalok.hu
Ügyintéző szervezeti egység: Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztály
Iktatószám: HE/KVO/02473-18/2023.
Kiadmányozó: [REDACTED]
Telefonszám: [REDACTED]

Tárgy: A GREENPEACE Magyarország Egyesület észrevételei
a **HE/KVO/02473/2023 sz. eljárásban** (melynek tárgya:
Visonta 0158/32. hrsz. alatti telephelyen történő villamosenergia-termelésre vonatkozó
egységes környezethasználati engedély **teljeskörű környezetvédelmi felülvizsgálata**)

**Tisztelt HEVES VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL Környezetvédelmi, Természetvédelmi és
Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztály!**

A tárgyi ügyben indított HE/KVO/02473/2023. sz. eljárás közleményének közzétételétől (2023.10.04.) számított 21 napon belüli határidőben (határnap: 2023.10.25.), a Greenpeace Magyarország Egyesület ügyfél (HE/KVO/02473-18/2023) jogi képviselőjeként a következő

é s z r e v é t e l e k e t

teszem a Mátrai erőmű villamosenergia-termelő tevékenységének felülvizsgálata a 2018-2022 időszakra vonatkozóan” című dokumentáció és mellékletei, illetve az azonos tárgyban 2020-ban lefolytatott felülvizsgálati eljárásról szóló határozat felhasználásával.

1. sz. észrevétel az adatok pontosságára vonatkozóan

A kérelemben az MVM Mátra Energia Zrt. kérelmezi, hogy az erőmű higanyemissziójára vonatkozó, a Bizottság (EU) 2017/1442 végrehajtási határozatában rögzített határérték (7 µg/m³) helyett magasabb (17 µg/m³) határértéket állapítson meg a hatóság a határozatában.

Ezzel kapcsolatban az alábbi észrevételeket tesszük:

1.1. A 2020-as felülvizsgálatról szóló [határozatban](#) ez szerepel:

“2.2.1.6 Higany levegőbe történő kibocsátása:

A jelenlegi technológia alkalmazásával nem teljesül a BAT-AEL értékeknek történő megfelelés. A 2021. augusztus 17-től történő megfelelést a szendvicsgarmada arányainak változtatásával tervezik biztosítani. A szendvicsgarmada optimalizálása a Hg-tartalom figyelembe vételével az alacsonyabb BAT-AEL-szint teljesítését várhatóan biztosítja.”

3.1

„Az erőmű légszennyező-anyag kibocsátásának értékelése a 2017.08.17. napján kihirdetett 2017/1442 határozat szerinti BAT-AEL értékeknek 4 éven belül (2021.08.17-ig) való megfelelés figyelembevételével: [...]

A Hg légszennyező anyagra vonatkozó alacsonyabb BAT-AEL értékek teljesítését a „szendvicsgarmada” arányainak megváltoztatásával, optimalizálásával kívánja elérni.”

A Greenpeace szerint a jelen felülvizsgálati dokumentáció (62. oldalon található 17. táblázat) arról tanúskodik, hogy a **2020. évi határozatban foglaltak ellenére nem sikerült betartani a határértéket.**

17. táblázat

Tüzelőanyag	BAT-AEL- értékek [µg/Nm ³]	Az erőmű kibocsátása [µg/Nm ³]		Megfelelőség	Intézkedés
		2021.	2022.		
Lignit – biomassza – hulladék*	<1-7	17	14	nem felel meg	17 µg/Nm ³ egyedi határérték kérelme

*A kibocsátott Hg mennyiségét a tüzelőanyag-tömegarányok miatt a lignit Hg-tartalma határozza meg.

A 32. melléklet ellentmondóan fogalmaz, mind a határérték, mind a kibocsátás tekintetében, legalábbis **nem tisztázza, hogy a felülvizsgálat során figyelembe vett időszak (2018-2022) melyik szakaszára vonatkoztatja az adatokat.** A határértéket 50 µg/m³-ben adja meg (holott 2021. augusztus 17-e óta 7 µg/m³ a határérték), a kibocsátást pedig a “korábbiakra” vonatkozóan 8 µg/m³-ben adja meg, majd úgy fogalmaz, hogy *“már jelenleg is 11-16 µg/m³ kibocsátások mérhetőek.”*

“5.1. Higany-kibocsátás csökkentése

5.1.1. A jelenlegi rendszerrel elérhető kibocsátás-csökkentés

Jelenleg nincs telepítve Hg-leválasztó rendszer. A korábbi években a határértékhez (50 µg/m³) képest jellemzően 8 µg/m³ kibocsátási értékek adódtak az üzemelés során. [...] Ennek eredményeként már jelenleg is 11-16 µg/m³ kibocsátások mérhetőek, melyek ugyan jelentősen alatta maradnak a jelenlegi határértéknek, de kizárják a 7 µg/m³ határérték elérését.”

A fentiek alapján megállapítható, hogy az erőmű 2021.08.17-e után nem felelt meg a higanyemisszióra vonatkozó BAT-AEL határértéknek (7 µg/m³). Az ellentmondó adatok fényében nem egyértelmű, hogy pontosan mikortól, mennyivel haladta meg az erőmű a korlátot.

1. sz. kérelem

Kérjük a Tisztelt Hatóságot, hogy a higanyemisszióra vonatkozó BAT-AEL határértéknek (7 µg/m³) való nem-megfelelést állapítsa meg, az adatokat egyértelműsít(tet)ni szíveskedjék! Az egyértelműsített adatok fényében állapítsa meg a szükséges felügyeleti intézkedéseit!

2. sz. észrevétel a Hg-kibocsátás csökkentésével kapcsolatban

Az erőmű a kérelemben elemzést közöl annak alátámasztására, hogy a **határérték betartása érdekében bevezetendő műszaki megoldások költsége meghaladná az azok által elérhető környezeti haszon mértékét** (32. melléklet).

Azonban **nem világos, hogy a kérelemben miért nem vizsgálták a különböző bányákból származó szén keverése által nyújtott megoldást**, amire az előző felülvizsgálati határozat utalt.

“2.2.1.6 Higany levegőbe történő kibocsátása:

A jelenlegi technológia alkalmazásával nem teljesül a BAT-AEL értékeknek történő megfelelés. A 2021. augusztus 17-től történő megfelelést a szendvicsgarmada arányainak változtatásával tervezik biztosítani. A szendvicsgarmada optimalizálása a Hg-tartalom figyelembe vételével az alacsonyabb BAT-AEL-szint teljesítését várhatóan biztosítja.”

Jelen dokumentáció szerint (32. melléklet, 5.1.1) **“A 2019-ben kialakított üzemeltetési koncepciót, különösen a bányák üzemeltetése vonatkozásában a 2020. elején bekövetkezett tulajdonos-váltás alapvetően átírta. A Visontai bányák üzemeltetése a mélyebben fekvő szénrétegek miatt lényegesen gazdaságtalanabb, mint az – egyébként távolabb fekvő – Bükkábrányi bányáké. Ugyanakkor ez utóbbiakban – a vizsgálatok szerint – közel 50 %-kal magasabb a Hg-tartalom (0,25 mg/kg), mint az előbbieken (0,17 mg/kg). A bányüzemeltetés megváltoztatása kizárta a korábbi Hg-kibocsátás csökkentés koncepciójának, azaz a lignit Hg-tartalma alapján történő egalizálással megvalósuló kibocsátás-csökkentés elérésének lehetőségét.”**

Azaz a kérelemben érdemi vizsgálat, elemzés nélkül kizárták a korábban megoldásként bemutatott alternatívát, ennek okára a kérelem nem szolgál alapos magyarázattal. A 32. mellékletben annyit említ, hogy **“Visontai bányák üzemeltetése a mélyebben fekvő szénrétegek miatt lényegesen gazdaságtalanabb, mint az – egyébként távolabb fekvő – Bükkábrányi bányáké.”**

Ezzel szemben a dokumentáció 203. oldalán azt található, hogy

“Az energiatermelés terv megváltozása az erőművet ellátó bányák üzemelésében is változtatást igényelt. A visontai bányüzem tüzelőanyag termelése a keleti bánya nyitása alatt tervszerűen alacsony szinten mozgott, és a súlyponti termelés áthelyeződött a bükkábrányi

bányüzemre. Az arányok a 60 %-40 %-ról 40 %-60 %-ra módosultak. A korábbi tervek alapján a két bánya termelési aránya a keleti bánya kinyitását követően 50-50 %-ra volt tervezve. Az MVM, mint tulajdonos az erőmű blokkjainak működését 2-re korlátozta 2021-től, így a tüzelőanyag termelési szintje csökkent, és a bükki részarány nem állt vissza a tervszerű 50-50 %-os szintre.”

Azaz **nem egyértelmű, hogy miért nem lehetséges több, higanyban szegényebb visontai szenet termelni, és miért kell több, magasabb higanytartalmú bükkábrányi szenet használni.** A visontai termelés gazdaságtalanságát adatokkal, számításokkal nem támasztja alá, míg a 203. oldalon levő szöveg nem gazdaságtalansággal magyarázza a termelés súlypontnak a Bükkábrányba való áthelyezését, hanem az “energiatermelés terv megváltozása”-ra hivatkozik, illetve a keleti bánya nyitása alatti “tervszerűen alacsony” szintű termelésre, ami “nem állt vissza”, miután a tulajdonos 2-re korlátozta az erőmű blokkjainak működését 2021-től.

A fentieket színesíti a kérelem 62. oldalán található megfogalmazás, mely szerint az erőmű “A jelenlegi energia-válságra tekintettel az MVM Mátra Energia Zrt. vezetése tulajdonosi döntés alapján élni kíván a jogszabályok adta lehetőséggel és kérelmezi a Hg határérték megállapítását 17 µg/Nm³ szinten.”, nem magyarázva, hogy a “jelenlegi energia-válság” mennyiben indokolja a kérését.

Megjegyezzük, hogy a kérelemdokumentáció szerinti terv alapján is legfeljebb 50-50%-os termelési arány valósult volna meg a két bánya között. Így kérdéses, hogyan lenne teljesíthető a 7 µg/m³ határérték a kétfajta szén 50-50%-os bekeverésével, ha a jelenlegi 40-60% arány mellett a határérték (7 µg/m³) több, mint duplája (17 µg/m³) érhető csak el.

2. sz. kérelem

Kérjük a Tisztelt Hatóságot, hogy a kérelmezőtől szíveskedjék a vonatkozó jogszabály szerinti műszaki-gazdasági alátámasztást kérni a Hg-emisszió határértékének való nem megfelelőéstől történő eltekintéshez!

3. sz. észrevétel a szén-dioxid-kibocsátások kapcsán

1. A kérelem ellentmond a kormányzat korábbi állásfoglalásának, mi szerint “A vállalat lignit tüzelésű blokkjait a tervek szerint 2025. végén leállítják, mivel üzemeltetésüket alacsony hatásfok és magas fajlagos szén-dioxid-kibocsátás jellemzi.” (<https://kormany.hu/hirek/elkezdodott-a-matrai-eromu-atalakitasa-a-munkahelyek-nincsenek-veszelyben>)

A kérelmi dokumentáció a változást azzal indokolja, hogy “2022-ben az orosz - ukrán háború kitörését követően Európa-szerte energiaválság alakult ki az orosz energiahordozó-import szankcionálása és az ennek következtében kialakuló energiahiány eredményeképp. Az energiahordozók árai jelentősen megnövekedtek. Ezek a hatások Magyarországon is érvényesültek. A Magyar Kormány az ország energiaellátásának biztosítása érdekében elrendelte az MVM Mátra Energia Zrt. termelésének növelését és előirányozta 2029. végéig a működtetését.”

Azonban a dokumentum **elmulasztja** a fenti, az energiaválságra, energiahiányra és energiahordozóárakra vonatkozó állítások alátámasztását, **annak igazolását, hogy az ezekre a problémákra mennyiben jelent megoldást a Mátrai Erőmű üzemidejének meghosszabbítása 2029 végéig**, illetve, hogy az mennyiben arányos az erőművet jellemző “alacsony hatásfok és magas fajlagos szén-dioxid-kibocsátás” tükrében. **Különösen hiányzik**

annak bemutatása, hogy a 2022-ben jelentkező hatásokat mennyiben érdemes figyelembe venni a jelenleg érvényben lévő engedély meghosszabbítására vonatkozó időtartamra (2025-2029), milyenek az engedélyt kérelmező várakozásai pl. az energiaháány, az energiahordozó-árak tekintetében.

A klíma- és ökológiai válság megköveteli a szén-dioxid-kibocsátások gyors csökkentését, ahogy azt Magyarország hatályos Nemzeti Energia- és Klímaterve (NEKT) is előírja (40% csökkentés 2030-ig) az 1990-es szinthez képest), a jelenleg felülvizsgálat alatt álló NEKT tervezete pedig a célérték szigorításával számol (50% csökkentés).

3. sz. kérelem

Kérjük a Tisztelt Kormányhivataltól az engedélykérelmező felszólítását arra, hogy támassza alá a hivatkozott kormányrendeletnek és a NEKT-nek való megfelelést és igazodást, valamint azt, hogy írja elő az engedély megadása esetén az évenkénti felülvizsgálatot azért, hogy a kérelmezőt rászoríthassa annak évenkénti igazolására, hogy a működésére jellemző "alacsony határfok és magas fajlagos szén-dioxid-kibocsátás" mellett is arányos választ ad az energiapiaci folyamatokra.

4. Kérelmi összegzés

Kérjük tehát a Tisztelt Hatóságot, hogy

- **a higanyemisszióra vonatkozó BAT-AEL határértéknek (7 µg/m³) kapcsán**

- o a 2021. augusztus 17. időszakra a nem-megfelelést állapítsa meg
- o a higanyemisszió nem-megfelelés adatait pontosít(tat)ni szíveskedjék
- o a pontosított adatok alapján állapítsa meg a szükséges felügyeleti intézkedéseit!
- o végeztesse teljes körű elemzést a higanykibocsátás csökkenthetőségéről, beleértve a visontai széntermelés növelésének, és a bükkábrányi bányából származó szénmennyiség csökkentésének alternatíváját is.

- **a szén-dioxid kibocsátással kapcsolatban**

- o szólítsa fel a kérelmezőt, hogy támassza alá a hivatkozott kormányrendeletnek és a NEKT-nek való megfelelést és igazodást (az engedély meghosszabbítása szükségességének részletes indoklása, egyebek mellett az energiahordozó-árak, az energiahordozók elérhetősége, a várhatóan kibocsátott szén-dioxid-mennyiség fényében);
- o engedély megadása esetén írja elő az engedély évenkénti felülvizsgálatát azért, hogy a kérelmezőt rászoríthassa annak évenkénti igazolására, hogy a működésére jellemző "alacsony határfok és magas fajlagos szén-dioxid-kibocsátás" mellett is arányos választ ad az energiapiaci folyamatokra.

Remélve, hogy a fentiekkel hozzájárulhatunk a kérelmezői környezetterhelés csökkentéséhez, ezzel az eddig elért környezetvédelmi szint megtartásához, nem utolsósorban pedig a Tisztelt Kormányhivatal munkájának megkönnyítéséhez, kérjük a fentiek szíves figyelembevételét!

Tisztelettel:

Budapest, 2023. október 25.

[REDACTED], Gutper Ügyvédi Iroda
a GREENPEACE ügyfél jogi képviseletében